

DEMOKRASİ KURULTAYI 29-30 Nisan günlerinde Ankara'da toplanan Demokrasi Kurultayı, içinde siyasal partilerin, demokratik kitle örgütlerinin, sendikaların, meslek odalarının da bulunacağı, çok merkezli, çok sesli ama, mutlaka ilişkili ve koordineli, eylemli, etkin, mücadeleci ve değişirici bir geleceğe vaadederek tamamlandı. (Sayfa: 6-9)

İVDAĞ

adımlar

SIYASİ HABER VE YORUM GAZETESİ

14-27 MAYIS 1989

10

1500 lira

KIŞKIRTICI ÖZAL SORUMLU ÇEK GİT!

► FAİZSİZ FİNANS KURULUŞLARI

İslâmi esaslara göre çalışacaklarını açıklayan "faizsiz finans kuruluşları", gerçekten İslami esaslara göre ve faizsiz mi çalışıyorlar? Ortakları, sermaye bileşimleri, üstü örtülü faaliyetleri... (Sayfa: 10)

► NASIL BİR PROGRAM

Markсист bir partinin programı nasıl olmalıdır? Adımlar'ın bu sayıda başlattığı tartışmaya ilk katılanlar Halil Berktaş, Ziya Yılmaz ve Tanju Akad. (Sayfa: 12-13)

► "SOSYALİZM İÇİN AKIL LA LAZIM, CESARET DE"

Murat Belge, dokuz yıl aradan sonra Birikim'i yeniden çıkarıyor. Belge, Birikim'in yeni dönemdeki yayın politikası, Avrupa ve Türkiye çözümün değişim süreçleri, marksistlerin birliği ve başka konulardaki görüşlerini Adımlar'a anlattı. (Sayfa: 18-19)

► ORTEGA AVRUPA'DA

Adımlar, Nikaragua Devlet Başkanı Ortega'yı, Fransa, İsveç, ve İngiltere'de izledi. Ortega'dan Avrupa'ya demokrasi dersleri. (Sayfa: 16-17)

Bu denli eli kanlısı hiç gelmedi. ANAP hükümetinin bugüne dek işlediği pekçok suçla birlikte, 1 Mayıs 1989'da kurduğu kanlı tezgah da unutulmayacak. 1 Mayıs'dan sonraki gelişmeler ve kamuoyunun nefrete dönmüş tepkisi, Özal'ı hesabında yanılttı... 1 Mayıs 89'a nasıl gelindi, amaçlanan neydi, sonuçları neler oldu?.. Hangi hatalar yapıldı?.. İktidardan gitmekten kurtulma yolunu bulamayan Özal'ın bu kelleyle koltuğa alma telaşı neden?.. (Sayfa: 4-5)

Tahliye yasal hakkı

Hamedullah Erbil THKP-C/Devrimci Savay örgünü yönetti elması nedeniyle, TCK'nın 146/1 maddesinden hüküm giydi. Tam on iki yıldır hapisandeydi. Şu günlerde "kan kanem" teşhisli. Ankara'da bir cezaevievinde tedavi olmaya çalışıyor. Tahliye olmasına ise, dört yıl kalmış. Erbil için belki de "sadece dört yıl" 1992'de bulunduğu Hamedullah Erbil, 1977'de gözaltına alındı, 12 Eylül'den sonra da 3.5 yıl hapsede kaldı, cezaevi kervan hapisandeden soyguya götürülüp getirildi...

Erbil, yasal "infaz etilemez" hakkını kullanarak için bavyurda ama, bu bavyurdu da tutucular kaçtı. Cezaevini işlerine gerek görüyorlarmış.

Birkaç haftadır Adana'da, gelen pekok oku mektubu, orfelede geçen göndermeler mektuplar, Hamedullah Erbil'in cezasının etilemezlik salverilmesi istemiyeli dolu. Çeyhan

Özel Tıp Cezası'ndaki gelen Bilal Yıldız imzalı mektupta, "Tüm demokratik kişi ve kuruluşları, Hamedullah'in tedavisi ile görevli kişileri davaya alması, Hamedullah'in insanları tedavisi için karavana girece çağırıyor ve Hamedullah Erbil'in cezasının etilemezlik, tedavisi için girişimde bulunmaya ve girişimleri desteklemeye çağırıyor", deniyor.

Gaziantep Özel Tıp Cezası'ndan yorun Ferit Barut da, "Artıkdağınzın teblihi tüm sosyalist, devrimci demokratların havyarı olacaktır", diyor.

Gaziantep Özel Tıp Cezası'nda yapılmak olan tüm tedavisi mahkumlar adına yapılan ortak açıklamada da bütün devrimci demokratlar Erbil'e sahip çıkıyor çağırıyor. "Tahliye girişimlerinin sonuç verememesi için ya bizim tahmin edilebilmeyen ya da edilebilmeyen bir dizi adım ve işbirlik hareketleri eğerin alınması gerekmektedir. Bilindiği ve bilindiği olmaktadır ki her engel ve bu nedenle kaçınılmaz her türlü engeli, Hamedullah arkadaş işleri mahkemeye verilmeyen bir idam cezasına filen infaz adamamı taşıyacaktır. Olabilirler her engel, gerek yurt içi, gerekse de yurt dışında olmaktadır kamuya destekli girişimlerle tahliye için tüm devrimci ve demokratların soruna sahip çıkması gerekmektedir".

Hamedullah Erbil'in ailesi ve avukatları da tedavisi ve tahliye için girişimlerini sürdürüyor. Bu girişimlerden sonuç alınması, ülkedeki insan hakları savunucularının ortak bavyuruna bağlı.

52 yıldan bu yana ilk kez

Karabük Demir Çelik'in dumanı tütmüyor.

Ahmet Öztürk (Zonguldak): Şu bini aşkın nüfusa, koca koca binarları ve bunlara cavaresen altkızın ekonomisinin de önemli ayrı kısmı komplekslerinin birisi olan Demir-Çelik fabrikalarıyla yurdumuzun birçok ilini ilkiye geç katlayan büyükölçe işletimi büyük bir işletme Karabük. Alınmadık olaylar yaşanıyor bu günlerde burada. Türkiye'nin ilk ağır sanayi tesisi "Tahlikahar yapın fabrika" ünvanını kazanan Demir-Çelik Fabrikalarının hacasından 52 yıldan bu yana ilk kez dumanı tütmüyor. Halk sun ama kadar anlamaya umutları içinde taşıdıkları, iş arkların sıkıntılarını ve tedirginliğini yayıyor. Enaf beklemeye, polis tektike ama çelik işçisi de karabünlü deruğunda.

Bu günlerde Karabük'ta tınlanıyan en doğru sözcük hiç abartmasız "direnen Karabük"ünmaki konuşur. Çukuk çelik işçileri Toplu İş Sendikası örgütlenip boyanma yapmaya geçirdikleri tüm pasif idarelerle her zaman buldu Karabük halkını. Memurlar işçileri eylele yürüdü. İşçilerin işlerine devşenlik içinde iş arınmaz tüm Karabük esnaflı kapok kaparak tektiki büti kenti durumuna soktu. Araçlara binmeyecek tektiki merkezize kadav yürüten işçileri beldeye otobüsleri, dolmuşlar ücretle taşıyarak soktular. Kısacası, işçilerin halkı daha iyi bir toplu sözcüğe için güçlerini birleştirmiş durumda. Ben anlamda da bunu yapmak durumundalar. Çünkü kente yayılan tüm insanların duğundan yada dolay ola-

rak tek işçin kanyığı fabrika. Yedi den yemeye berken burnu bilimin ve burnu bilincile hareket ediyor.

4 Mayıs sabahı açayırı bir heyecan vardı ilde. Sabaha değin süren sıkıntı, umut, biraz da umutla karşı tedirginlik dolu olan gergin bekleyi bitmişti. İşçiler yavaş yavaş fabrikadan önünde toplanmaya başlamış sessize olacaktı bekliyorduk. Saat 6.30'da fabrikadan kapandı "BU İŞ YERİNDE GREV VARDIR" pankartı asıldı ve ilk kez gömleğinde Çelik-İ Karabük Söke Bayraklar Kuvveti Bayrakları, Bora yaygın konuşmadı "Bu gün sizden mülkleri habeler verip elte bayer yapın işçilerimiz. Burnu bilere çok göveller oturmuş. Biz sun ama

kadar anlamaya yollarını aradık ama MESS'in kan istemine bizi yay yapmaya mecbur olduk" dedi. Şube başkanı Bora devamlı "Bu işleme bitiren ona hiç bir şekilde zarar vererek hareket etme bolumuzuzuzuz. Sürekli biler kalkan olmalıyız. Öyüne gelmeye. Karabükümüz ve sebatını sonuna kadar muhafaza etmeliyiz", dedi.

Karabük ve İskenderun Demir Çelik Fabrikaları'ndan yaklaşık 25 bin işçi çılgın. Bunun 22 bini grev çıkmış durumda. Karabük Demir-Çelik fabrikasında celikane, doküman, haddise ve yüksek fırınlarda 1600 işçi grev kapsamı dışında kalamaz bakım ve onarım işlerini sürdürüyor.

Petrol Ofisi işçileri ekmeği demokrasi ile ölçüyor.

Naci Sani (İstanbul-Kamuoyunda "Mari eylemleri" diye bilinen iş direnişinin koku ve birinci yılın 12 Eylül devrimci dayanışması. 1980'den sonra, özellikle de 1983'te çıkartılan Sendikalar, Grev ve Lokavt Yasası ve bunların yürürlüğe girdiği tarihten itibaren, işçiler aniden demokratik bir yasal kabile sıkıştırdı ve bu onları bir çıkış noktası aramaya zorladı.

Özellikle işçilerin alarm gücünü kırmak alarm verdiği bir düşünce geliştirildi, bu durum işçileri, üretimin gelen gücünü yasal hakları kırarak kullananma itti. 1 Ocak 1989 tarihinde, kamu işçilerinin yoğunlukta olduğu sektörlerde bavyuran toplu iş sözleşmelerinin inkassamı, kamu iş-

ten sendikalarının sözleşmelerde olmaları zaman takırmamı işçileri direniş sürükledi.

Konuştu bu eylemlerde işçiler, ekonomik mütadelenin bir ekmeği mütadelenin olduğu, ekmeğin demokrasisi ile ölçüldüğünü, Türkiye'de varolan vüde demokrasinin imajını yitirmeye başlamışları olduğunu belirttiler.

İETT, askeri ve aile teransızları, askeri dikimeleri, özel işyerlerinde bavyuran eylemler yan sıra, petrol kolunda, TPAC, Tüpraş işçileri de TİS'in inkassamı üzerine direniş gerçekleştirdi.

Petrol Ofisi, bu eylemlere 1 Nisan 1989'da bavyuran TİS girişimlecinde

bir ay önce bavyarak katıldı. Mütadelenin bavyarak andan istemamı yeri bir tavır takırmamı Kamunun yöneticileri ile 21 Nisan gün görüşmeler kıldı. herun üzerine kamu işçilerinin tavır işçileri antarsaklar. Petrol-İs tarafından emel kararı alındı.

24 Nisan sabahı ise, Petrol Ofisi Haramideri Deposu'nda her gün yayılan 8 saat fazla mesai kaldırıldı, ücret ve duman işçileri yemeye itti. İhtisun sonra sendikamın Tüpraş çapında uygulanmak üzere aldığı iş barmak ve vüdeye çikma eylemi uygulan- dı. İşveren cepilli beklidara bavyuramıza, mecur ve sözcüleri personelle duğun yaptırma çabalarına karşın, 1000'in üzerinde tınker Haramideri depou önünde yaygınlaştı İstanbul çapında bavyaroteren akaryakıt inkassamı belenemendi.

Eylem geleneği ve devrimci olmasın. Petrol Ofisi işçileri, neden bu tavır eyleme bavyurama geçirdiyseler? Birincisi, daha 8.5 ay önce skala dizenlemesiyle ilgili yapılmış mecur boykotunda ve iş yavaşlatma eylemlerinde işveren sonuna almamış, hak alınmadı dizenlemeler marifetle çalıştırıcı işçilerin kırıldığını belirttiler. İkincisi, bu kez kamudile bilerle değilik işçilerinin aynı sorunlarla direniş gerçekleştirecekler, hastaneleri doldurulan işçiler binleceğin üst kademeli bilerlik, ortakların bavyuran olmaları ile tedirginleştirdi.

Petrol Ofisi işçileri, yapılmış eylemin sonucunda da çok çekmek gördüler. İşveren tüm temsilcileri toplantıya davet edip sendikayla yapılmış bir tutanakla, dört maddede dizenlemiş maddelerle. Geride kalan dört maddede ise, Türk-İs, hükümet görüşmelerinde de alınacaktır.

İsdimir'de 20 bin işçi grevde

Adnan (Ankara-İsdimir): 20 bin demir çelik işçisi grevde başladı. İşveren sendikası MESS'e bavyarak Çelik-İ Sendikadan 24 bin demir çelik işçisini kapsayan toplu iş sözleşme görüşmelerinin yavaşlatma düşmesi sonucu grev kararı alınmış ve uygulanmış bir gün kula da Bakırda Korulu karayılıyla grev iki ay etilememişti. Hükümetin bu kararını geri alması sonucu 4 Mayıs 1989 tarihinde grev yaygın kapandı dymdıkları yaklaşık 20 bin işçi grevde başladı.

Ortalama işçi ücretinin 130 bin lira olduğu İsdimir'de, 15 vüde işçinin ise ücreti de 630 bin liralık geliyor. İşyeri bavyarışıklığı Salih Beyaz, bugüne ka-

dar tesdile işçileri emeklerinin fedakarkı ederek sahip çıkıllarını belirttik, her işçilerin İsmi verdinligi, bundan sonra da tesdile sahip çıkacaklarını, ama işçilerin de daha fazla fedakarkı beklememesi gerektiğini söyledi.

Beyaz, "Bakırda Korulu'nda işçiler olarak bilerli işçiler mahkum etmiş oluyoruz. Biler işçiler, aç insanın daha fazla kuybedereği yoktur. Çıplak insanın elbiseyi yok kıl yurtdışı", diyor.

Grev gücünde Mevlut Beşiktaş ise, "Sendikamla birlikte, insanca yay-yaharlırız haklarımızı istiyoruz" diyor. İşçiler saat beşlerinde 2450 liralı zam istiyorlar.

Halkın demokrasi özleminden korku, 1 Mayıs'da kan döktü

ŞKİRTİCİ ÖZAL SORUMLU

İşçi hareketi nasıl ekonomik ve demokratik haklarını koparmak için son derece yaratıcı eylem biçimlerini birbiri ardına buluyor ve hemen anında yaşama geçiriyorsa, 1 Mayıs'ta da aynı yaratıcı etkinlikleriyle, aynı yığınsallığı kapsayacak biçimde kutlayabiliirdi...

Seçkin Cümeti (İstanbul-1 Mayıs günü İstanbul'da, Mecidiyeköy-Siğiri ve Taksim'de 1 Mayıs kutlanırların sayıya alı-yetmi bin dolayındadır. Ötelerine salınan polis ve asker sayısı ise, 28 bin!

Yeni silahsız, sivil ve fotoğraflar tanınır ki, bazı kucaklarında çocuğuya gelip yalınca yandıklarının omuzundan güc alan bir gösterici karşıtı, silahlı ve üstelik silahlı çekimdeki kullanımlar, yaklaşıp bir "görevli". Göstericilerden daha çok sayıda koluk görevlilerin bulunduğu yer, belli ki bir yerlerin Öteline polis devleti pa-yandası çekilmektedir. Günler sonra, gözaltına alınan yüzlerce kişi gruplar halinde savcılığa çıkarılıp salıverilirken, ilerde ebbete açılacak olan 1 Mayıs 1989 davasında, bu paşandan anında döndürülen fedakârlar da bir bir ortaya çıkacaktır.

Ertesi gün yayınlananlar, 30 Nisan'a kadarki gerilime de ışık tutuyor gibi aslında, 1 Mayıs günü neler olacağı, daha 30 Nisan'da kimilerine biliniyordu. Nasıl tasarlanırsa, denetleli ki, öyle oldu.

Şahidi ferah sepa, Taksim'de emmarak silahlı Bu da planlandığı gibiydi. Tuzla kutlanımın yapı sızısı Hamd Akdağ'ın, 1 Mayıs'da bir gün önce İstanbul'un hassas sınırlarını ke-hetmeye kalkması 2 Mayıs'da nasıl yorumlanabilir? Turgut Özal'ın, "Bu gibi hadiselerde siren de olur. Ama bu kadar büyük olacak bir hadise de-ğildir", diyen persüvazör nasıd açıklanabilir? Ötelerin, boyutlarının de anı-ken, "Devlet nizamı için kardeş kullı vucub" buyuran zihniyet, söz konu su planları için hangi yolları denemek zor kacırdı? Üstelik Galip Demirel, adlı bu tarz hakkında da bu sözlerin deri dolay hiçbir soruşturma açılma-mışken...

Maaskeler düştü

Oysa 26 Mart seçimlerinden 1735'lik bir ikidarsıdırda çıkan ANAP, Özal'a birliğe yeni bir ger-nime, peçide diğneydi. "Tanzim" maskesini yeniden takmış, maaskelenin gerilimini yumasıyama çalışıyor da sanki. Sanki herkes gibi bir Özal, bütün partiler gibi bir ANAP oluve-rekti.

Öyleyse, bu akıl ve izan yoksunlu-ğıyla yoldırından kuruntur linin ta-bancasından çıkıyordu?

20 Mart'tan 1 Mayıs'a tam kırk günün yu bilirence tacının sokaklar-dan 12 Eylül'ün tonunu almış karne-vede sus-pus oturanlar, bindirebile hangi dişe yanarak insutara kene-şu yapıldırlardı?

Hürriyet gazetesi 2 Mayıs'da, "Te-rik çelen çelen karışık" diye başlıkta, Hamd Akdağ'ın, "Halka akdağ" han-ğı denir pencereden, doletle ve ik-tidar olarak kendine ne kadar uykuy-za da ne kadar ikidandığı?

Yeterli hain tehdiden "Hainleri yu-lar..." taksatı yalınlaşmış, bütün orta-ya çıkarılabilecek mi?

Karşılıklı tarafsız ve çiramağay katırsı çözümleri açmak yerine, bu-kük doletin mangı içinse kalma küçü-ğün gümede, 1 Mayıs'da öbeğin hazırlanmış terfileri fahşatlı okula-tırma töreni, bu-kükten edoklar pomeiden maskesini de nuzla buz eni. Su noktra her namuslu insanın karış-şınıyor yeti etti. Bu karış oluyunda Özal hükümeti ve 1 Mayıs mağdurları önü-ne çıkarmak yonardık olduğu gibi ik-tidar edokları sorumludur. Ve eğer kendii hayata cevap veremeyen çözümleri-yorsan, maskeni soyar, silip biriken ve

böleklerini açılır

Neden saldırdılar?

1 Mayıs'ın bombajı bir anlamı vardı; bütün en çok ikidar sahipleri önemdi. Kırk gümrük 500 bin işçi-yün Cumhuriyet tarihinin en nitelidir dirimsini handileye olgunluğa karş-ılayarak, ne hisseimşildirdi de, be-şali yıl içinde 1 Mayıs kutlanmasın da-yanınamadıkları? "Taksim'de 1 Mayıs yapıldırmadı", diyen Ardali, haşğı sa-vaşın galip çıkışını sanıyordu? İne biriken hae şey bu sorularda alında.

ratik "teacüllere" ryğun biçimde is-tinmedikleri kabul edilecek ya da canına yarak, bulundukları yerde tutumuna çalışacaklardı. Demokra-siden yana nasibi bol olmayan ölle-rede canına yarak, ancak gerilimi tırmadıkma, gerilimlerin meted ummak, siddet ortamı çıkırlıklonek biçimde uygulanabilir. Özal, ikida-rının sonunun yaklaşığını gördükte, ötürünü uzatmak için bu gerilim si-yasetini de zaman zaman deneyecek beniyor. Tehliki bir oyundu ama, oymayacak.

Burada ya söyleyebiliriz: Demokra-tik uşama ve yumasına ortamı ma-halefil güçlendirirken, gerilim ve sidd-et ortamı ANAP'a kan kazandırac-tıktır. Siyasal ve sosyal terchileri "ortada" yer alan ve bir istisna de-son seçimde sandığa pitemiş olan geniş bir kesim tedirgin edilecek, işçi sınıfı tedirgin edilecek, 80 öncesi edebi-yatına konular yaratılacak... Özal pu-an kazanıyor derken, ateşle oynaya-cak...

1 Mayıs'a doğru

Özal'ın 1 Mayıs'a karp tutuma bağ-lanacağı kestirilemedi. İyimsirilecek be-şayen pedonlar çokta. 26 Mart seçim-leri, 1 Mayıs'ın buradan sürüyor, Özal demokrasi kavrıllığı kormu-nus. Avrupa parlamenterleri Anka-ra'deniki 1 Mayıs'ın sorunsuzSHIP-de kutlanmasını istemiyor, bilmek-çe sayış çıkıyor. Özal almanusa bir yışon işçi derneği de bu da İs-tanbul'un dört köşeyi sarıyor. Bu 1 Mayıs kutlanılır...

Yedi sendikadan gerer başkanların olarındanju Terip Komitesi bu inanc-yı yukseltti. En basta da kendisine. Sonuçta ne nehasun okura olum. 1 Mayıs'ın Abdi-Hürriyet Meydanı'nda kutlanacağı ilanı edidi. Başka şe-yenekleri dikkate almayan gerek yok-tu. Ya izin alınmazsa?

Sondan bir öneki gün kopusu ger-çiletti, izin verimide. İstanbul Em-niyet Müdürlüğü vabneye çıktı; tam da bu işlerin adanmış? Hemen bir açıklama yapıarak, İstanbul Haliki Şişli, Tak-sim gibi hassas yerlerden uzak dar-ma-ya, o gün otarlardan biriken gezmeye-ye oluldu. Sondan bu deniz "İs-tanbul'da hal" nitelemesiyle yakıştır-ıcağıdır. Zaten Özal hükümeti için ya-ıa ve yetki her zaman gerekmedir. Fikri durum ve keyifleri her karpın açan bir zor anlaşırdı.

Özal'ın ve devlet arklarının tahrik-leriden sonun olayan gerilim te-çeviride, maaskeli partilerin likle-tanımını sağlayacak bir politika zele-nibildi. Waplanada, işçi hareketi an-sıl ekonomik ve demokratik hakları-ya koparmak için son derece yaratıcı eylem biçimlerini birbiri ardına bul-uyor ve hemen anında yaşama ge-çiriyor. 1 Mayıs'da da aynı yaratıcı etkinliklerle, aynı yığınsallığı kapa-yacak biçimde kutlayabiliirdi. Bu so-nuçta tedirgin, tedirgin pek duru-şu. Bir okutuklı.

26 Mart seçimleri hükümeti uçur-mus kuvvata getirirken, işçi dirli da-şık yolu bulacakları kırk 7'de demok-

Marksist çevrelerin çözmeye çalıştıkları birlik ve yasalık sorununda, bugün ulaşılan aşama açısından asıl belirleyici nokta nedir?

Adımlar gazetesi, ilgi duyan bütün marksist parti, çevre ve kişilerin programatik sorunlarda ortak bir arayış içinde karışıklık görüşü değişikliği yapmalarına, kendi olanakları ölçüsünde katkıda bulunmayı başlıca görevi saymış, saygılarını açmıştır.

Sol kamuyu, marksist çevreler, 1980 ortalarında bu yana, "yasal parti", "blok partisi" ve nihayet "en geniş marksist çevreler" adlarıyla birleşerek olanca parti ve da komünist partisi" sorununa tartışıyor.

Bu tartışmalar, şu ana kadar bir dizi marksist ya da komünist parti ve çevrenin, tek tek kişilerin, farklı teorik, politik ve örgütleniş pozisyonlarına karşın, gerekçeleri güçlü bir biçimde, tek bir parti çatısı altında birliktir egilimine sahip olduklarını açıkça gösterdi. Aynı zamanda bu çevreler, ülkelerin geleceğini kendi yapıcı rollerini oynamak için yasal örgütlenme konusunda, dışarıya bir inder birliği ortaya koydular. Ve nihayet tüm çevrelerde, ke yastan demokrasik, farklı görüşleri aralarında koruyabilmek, kölele bir parti anlayışı da tartışmalar boyunca göç kazandı.

Marksist çevrelerin çözmeye çalıştıkları birlik ve yasalık sorununda, bugün ulaşılan aşama açısından asıl belirleyici nokta nedir?

Bu soruya program ve program çevresinde girildiği ölçüde, parti ilkele-

ri üzerine ortak bir arayışın bulgularını oluşturma düşüncesidir. Çünkü ilerici işçiler, aydınlar, gençler ve kadınlar, marksistlerin oluşturmış oldukları partinin nasıl bir parti olacağını öğrenmek ve etkisiz olarak ama yine aktif olarak katılmak istiyorlar.

Ote yandan, marksist hareket içinde gün işgini cümle bir dizi programatik belgenin, dünyada ve Türkiye'de son on yıl içinde meydana gelen yeni gelişmelerin, eğilimlerin, birikimlerin oluşumunu, değişimlerini ve edinen yeni bilgilerin ışığında ne ölçüde geçerliliğini koruduğu da sol kamuyu açısından ilmi yanlarından bir konudur. Adımlar gazetesi, hemen hemen her marksist çevrede ortaya çıkan, kendi koşullarına elverişli yaklaşımın ve yeni teorik, politik arayışların programatik belgelere nasıl yansıtıldığı ya da yansıtılmadığı okurlarına duyurmak istiyor.

Fakat daha da önemlisi, birlik düşüncesindeki kararlılık ortak bir parti programına ulaşılmasına sağlayabilecek midir? Farklı teorik, politik, örgütsel yaklaşımları yeni tar-

ıma kültürüne uygun bir ortak arayış içinde ama, geçeri birlikte kavramak mümkün olabilecek midir? Kamuyu açısından herhalde farklı sorular bunlardır.

O nedenle Adımlar gazetesi, ilgi duyan bütün marksist parti, çevre ve kişilerin programatik sorunlarda ortak bir arayış içinde karışıklık görüşü deşoku yapmalarına, kendi olanakları ölçüsünde katkıda bulunmayı başlıca görevi saymış, saygılarını açmıştır. Adımlar, bu amaçla, aşağıdaki soruları çevrelerinde, dileyen herkesin katılacağı bir tartışma önermektedir.

Kayışkır bu sorular ancak ilmi tartışma aşamasını ilmi geçeri olabilir. Özetle ilk tartışma aşaması için

hile daha onlarca soru aklı gelebilir ve her sorunun yanıtı bulgularına bir makale konusudur da.

Başka deşerlerin de katkısıyla ve sol kamunun önünde, çeşitli araçlarla süregelen tartışmalarla, çok konuşa daha derinlemesine düşünmek mümkün olacaktır. Adımlar, onlara sorunlar çevresinde, daha sonra yeni bir sorularında da bulgularla. O zaman yine Adımlar ve konuşa ilgilenecek deşerlerin programatik işçilerin ilkinin sorunları ile ahahabir.

Marksist ya da komünist partilerin, çevrelerin ve kişilerin konuşa ilmi düşüncelerini ortaya, katkıda bulunmalarına simidinden teşvikleri ediliyor.

1. Dünyada ve Türkiye'de son 15-20 yıl içinde (Türkiye'de özellikle 12 Eylül darbesinden sonra), ne gibi yeni olguların ve eğilimlerin ortaya çıktığını söyleyebiliriz? Bunları ne ölçüde parti programına hesaba katmalıyız?

2. 1930'lardan günümüze kadar, uluslararası komünist hareketin, sosyalizm kuruculuğunun ve ülkemizdeki komünist hareketin oluşumu ve olumsuz düşüncelerinden, program ilgilendiren ne gibi genel sonuçlar çıkartabiliriz?

Halil Berktaş

"BÜTÜN SOL OLARAK KAYIPLARA UĞRADIK"

Sosyalizmin inşasında tedricilik, gönüllülük, kitlesellik, demokrasi, bürokratlasmaya karşı mücadele, çok-seksilik, aşğıdan yukarı emekçi inşiyatlarının önemi, parti-devlet ayrışması, seçilmiş organların aygıtlara üstünlüğü vurgulanmalı.

birlik olma ancak böyle olur" mantığıyla bunlara girildi. Dolayısıyla, sözkonusu temel fikirlerin, sadece birleşme monotonite değil, üst kafa ve farklı, farklı konjonktürel bir gerekçeleriyle güç analiziyle inşaatı da mevcut.

"Geçici parti" fikrinin bilki savunulması olmasa, bu önemli ayrıntıyı. Önem için ben, yukarıda belirtilen dört noktayı, sadece ediyordum değil bir anarşizm ünlüsü ve dolayısıyla geçici olarak değil, teorik bir analizin sonucu ve dolayısıyla kalıcı olarak da Türkiye'nin Yeni Tip Marksist Partisi'nin temel özellikleri olarak gördüğümü vurgulamak istiyordum. Deşerlerin öncelikli partii yoktur; her ülkenin, kendi sosyo-ekonomik, siyasi, kültürel durumuna göre bir öncelik olur. Lenin zamanında öncelik başka, bugün Türkiye'nin öncelik başka olmalı orunda. Aslında bir despotizmin yeni kararlılıklar içinde yuzemesi. Üçüncü Dünya içinde farklı ilmi, utan arızeli darbelemleri kara süzünde öka-

tion, halkı yok kullandama belli bir olgusıyla sahip, çok sınıflın fiden öne mihnetli keşimi on binlerce sayılan bir ülkeden önce parti, ancak ve ancak, geniş ve kitlesel bir emek ve sosyalist parti olabilir. Buradaki kitlesellik ayrışır, birleşik başka boyuna da içeriyor - bir Türkiye anlayışını yapıyor, bir Devrim anlayışını, bir Sosyalizm anlayışını da bunun içinde. Bütün bu nedenlerle, söz konusu üçgenine partinin birlik ilkesi ve parti önelemleri, bizim için bulguların bir program maddesi, ne öncelik program maddesidir.

Buna değin yolda neme değişimler, birleşik olarak. Sosyalizmin önde. Geri ülkeleride yapılan ilk despotizm ideolojisi bulandırılmış kanlına çizilmi, başka tekalibi eden parti merkeziz ve dümlün, monolitik bir yapı ve her "tek parti" toplumu, böyle bir parti despotizmi etrafında kezzeretmektedir. Bu "internasyonalizm" harçverce edilecek gücünün "amfimediasemistik uluslararasılaşılması"nın aracı olarak kullanılması, çok uzun süre, Mustafa Belçirli'den başlayarak "yusuran tarla" ile meşgul bir takım ilmi kuramcılar" değil de, sosyalizmin ta kendisi ("the socialism") sandığı. Osa yozlaşmışlığı sosyalist ülkelerin ilkinin, sonunda, Stalin despoti keşenli ve bu madde, belli bir süre getirmek sağlanmış bir kaynaklık, ki weba pratiklerinin despotizmi olmaksızın yuzandıkları. İlk-entellik, halkın ve partii tabanının inşiyatlı birleşik bir yapılaşmaya yol açtı; müdahaleci, başka alile ve bulgularla inşiyatlı birleşik birliği, insanın birleşik kullandama

karşı gücünü evrensel bilinci karıştırdı, sosyalizmi evrensel ve halkları karıştırdı, karıştırdı karıştırdı. Bütün bu dogmalardan işi ve dış politikaları bütünü, gelişimlerini yitiriyordu, karıştırdı, karıştırdı sosyalist kullandama, sosyalist ideoloji zarar verem bir taşıyıcı oluyordu. Çin'de Kilitir Devriminden sonra ve özellikle 1978'den itibaren, Sosyalist Birliği'nde ise Çerçabov'la bulguların, bu kullandama bir reküfakasyon mecrasına girildi.

Kayışkır sosyalizm kuruculuğunun sorunları bir birimeyecek; belki değil muhtakak, imidiki despotizm için savunulması lazım, insanın bir kullandama olan olarak "sof" halatlar, basırcak halatları, normal bir tempo ya fazla zorlamak halatları, üretilen gücün gerçeğe dökülmeye yuzanan aşırı merkezi mihnetli ve hükümün iliklerinin arızalı tevali halatları, sosyalizm ile despotizmi karıştırdı, halatları, despotizm, kırılmaları partii öldürdü, indigene halatları, benlikleri - emekçi kölelemlerini sandıkları ve küle örgütlerini taham-entli toplumu bismat halatları, demokrasizmi bismat güsterimlen halatları, evki somutlukları arızede "diktoratör" aygıtlarına bizzat demokrasiden daha iyi kullandılmışı gerçeğe yuzan halatları üretiliyor güsteriyor. İkinci olarak, uluslararası alimle başka partilerin ve ülkelerin iliklerine müdahale, hatlı arızalar daha ve tugal halatları üretiliyor güsteriyor. Üçüncü olarak, itikadında olmayan partiler açmış, Soğuk Savaş kullandama da ekliyor, bir eğilimlere ilikine karıştırdı, ediyordum güsteriyor.

Örnekte, karıştırdırmı önelemlerinde "Sosyalizmin Neme Bir Program?" yazmışın yaklaşımlar hakkında birkaç görüşümü belirtmek istiyordum.

Sonuç yazmamın ilk paragrafında, "en geniş Marksist çevreler birleşik-recek bir parti" fikrinin, tartışmanın son aşaması ve en ileri noktaya ulaşıldığını ifade ediyordum. Kera, besinici paragrafı, "Marksist hareketin egilimi işgini olma bir dizi programatik belgenin, ne ölçüde geçerliliğini koruduğu (ide) sol kamuyu sömümleri ilmi yanlarından bir konudur" diye yuzurdu. Galiba birinci ilmi, Türkiye Marksistleri "Komünistler" ve "Devrim Sol" diye ayrışmış. "Komünistler" birleşimliliği hedefleyen bir çizginin ağırlıklı yuzuyor. İkinci ilmi ise, (tesasen, sonuyumaması ruhuna uygun olarak) herhangi bir ilmi belgeleri, program tartışmasını problematik olarak kullanan yezini, çok daha genel bir Sosyalistlerin Birliği problemiyle iliyor.

Eğer bu sorunun doğrusu, bunu çok olumsuz karıştırdırmı söyleyelim. 1980 öncesiindeki görüşümüzün beşli başlı temaları, 1980 ortalarında kendileri karşılarında geçirecek bir "birlik" ile arızalı yola çıkıldı. Sok konumu odaklarına herbi açılmasın, kendi camilerini, kendileri "halk" ilmi ve "en geniş" halk iliklerinde gerekçeleri yapar, edile söylemleri de olma. An-

cağ Türkiye'nin ilmiye, işli ilmiye bilince, bu deşildi. Çok yakındandı, kendileri geleceğini, bir ötek benzerliklerle üzer ettilik, muhtazafak bir reaksiyonu yuzulamasına tate olma. Başından itibaren ediyordum ve yuzayarak gördüm ki, grupların salt kendileri içlerinde kölelecekleri bir şey yoktur. (Fazla, TBK ile TSİP arasında ki program anlaşmazlığı, geçici bir şekilde hayli yakın olma bu iki örgütün dahi kendi aralarında halatları olmaları) Özetle, herkeşin işli dercede "öz sahibi" olabileceği okullarında mekânında, her birleşikte tartışması yuzuyor. Bu bulgularıyla, ilgilendirmiş sandığım grilemede seçme seçme dayabılır.

Sonuç notumun ikinci olarak, "iki tek bir parti çatısı altında birlik ilkesi" ve (3) "yasal örgütlenme konusunda, kitlesellik bir inder birliği" ve (4) "Pis yuzayarak, farklı görüşleri aralarında koruyabilmek" ve (4) "kitlesel bir parti anlayışı", tartışmalar boyunca göç kazandı dört temel fikir olarak çıkırdı. Benlik, SP için ve son kongresinde, bugün Sosyalist Birlik deşerinde deşerinde deşerinde birleşik olarak sandımdı. İki inşiyatından itibaren öne çıkardığım fikirler. Bu fikirleri bir de, ilmi de, edile görüşleri keşenleri de, birleşik bir yozunda ayrışır bir tarafta uluğu (veya uluğu üretiliyor). Kendi ötek sorun ve bulguların konumlandırılması yola çıkarak, ancak birleşik mekânlarında kullandım son aşık olma, belki edileme ayrışır bir tartışma ilkesi, belki, "sosyalistlerin

YOLUNUZ SAĞAŞ YOLUNU FAHİ

Savaş, hasmı her ne pahasına olursa olsun ortadan kaldırma faaliyetidir. Savaşın karar, bu bedeli göze alma karardır. Ve savaş çoklaka kazanana çok şey kaybettirir...

■ Ali Tayfun

Savaş çok arktı. Bu bir tespit: İrademizin ne olduğundan eminlikle bağımız bir durum tespiti.

Biz öyle istemedikmiş için, böylelikle ahlakla doğru olduğu için, insanları aklıyla değil ortadan kalkıyorsa savaş. Savaşın imkânı. Bu kadar basit.

2 Büyük Savaş, dünya çapında fil-
li, iki savaştan sonucunda. Bunun ardından Soğuk Harp geldi. Yeni dünyanın küllü bölgelerinde sınırlı mülharebe süren global boyutta da uluslararası ilişkileri savaş tehdidi belirler oldu. Evrensel alarm durumuna girdi.

Anak, bu "düşük dengeli" bir ayağa tura kile kırım araçları özellikle yerimili yıllardan bu yana-
öylemiş gibi, atılan teknoloji adımı bir saldırıya karşılık verme stresini öylesine kaliteli ki, bugün çok ah duyuyor bir tekniğin öyle istemesi, bir elektronik devrenin arzulanması gibi aşama sapan bir sebepten dolayı insanı mahvi için bile de-
ğil. Daha da önemlisi, bugün bir sa-
vası kazanın olmasın. Bu anlaşıl-
dı. Dönüşe basıldı. an "THE END".

Daha kuru bir ifadeyle arzedecek: Savaşın bir sonucu erimek için giri-
li. Savaşın ilk güten en az birin-
nin öngörüsü bir bir itisad, sa-
vı durumu önümüzün kabahatı sağlamlık için. Yeni savaşın sonra-
kayeden taraı yeni duruma uymak zorunda kalan diye savaşıyor.

Artık belki "Savaşın sonucu", ol-
maz. Dolayısıyla, yeni bir
durum" da dolmaz. Savaşın, sa-
vası maksada ulaşmak için bir araç değil.
Savaşın imkansızlığı tespitinin
mantıklı bir sonucu da (corollary) sa-
vası tehdidinin imkansızlığı. Sila-

hımızın boş olduğunu bile birini o
silahla korkutabilir miyiz? Dünya
çapında olan bu. Nicet cephanesi
birlikim bir noktaya erişince, ziddi
na inkılab etti, yok oldu. Cephan-
likler öylesine doldu ki, birinden, bir
üst düzeyde bombay kalverdi! **Mahvederler mahvoldu, oluyor.**

Başka bir deyişle savaşın
devlet, savaş tehdidinin de yaratıcı
tehlike öyle büyüdü ki, bu tehdit de
dünya çapında filli, askeri savaş gi-
bi "abes" kategorisine girdi.

**Bertrian yana olmak bu süprüm
öncesinde ahiaklı bir seçim konusu
kıl. Başın bityle bir seçim, konu de-
ğil.**

Bunun sonuçlarını önümüzdeki
yıllarda göreceğiz. Dünyanın her ye-
rinde silahlı kuvvetler erimeye baş-
layacak. Bölgeye çok oluyorlar, ya
da böyleli daha iyi olduğu için de-
ğil. Silahlı kuvvetin fonksiyonu kal-
mayacak, ordular işlevlerini yitire-
cekler. Fıllı, askeri harp tarihe kar-
şacak.

Bu tespit, toplumsal yapılarla de-
rin deşikliklere yol açıyor.

Cok, arın zamanında bir insanın
düşünce sistemini belli bir
bir "silahlı eğitim" yolu sa-
vı. İnsanlığı zamanı çoğu kez se-
ler ve hazer dönmeleri olarak algılar.
Savaş, sadice filli bir durum değil,
yıkı zamanında bir düşünce arazi,
zihinsel bir donanım, bir esas kategori
değil.

Bu kategori ebbette bugünün ya-
şama zihinden silinip atılacak de-
ğil. Daha kimbilir kaç kuşak savaş
kavramıyla birlikte yaşayacak, bir-
likte düşünecek. Ne ki savaş kava-
rı, cık hastalığı, ya da veba gibi
giriş hayatımız üzerinde etkili gi-
dikle azaan, arın toplumların ha-
bi namemize kalan bir gölye de-
nümeye başlandı bile.

Bugün sol ve. Ve solun yoluğu
arın mümkün değil.

Amma sol "ne pahasına olursa
olsun" koruduğu varlığını neler
yitirdiğinin de farkında. Bedeli yük-
sek olmuştur.

Hakkı olmak savaş için yeterli ne-
den değil.

Savaş, hasmı her ne pahasına
olursa olsun ortadan kaldırma fa-
yetidir. Savaşın karar, bu bedeli gö-
ze alma karardır. Ve savaş çoklaka ka-
zanana çok şey kaybettirir, ve harita
ona bir miktara kaybedene dönüştü-
r, bencezi.

Savaşın karar, savaşın çok ol-
ma kesime almır ancak. Çünkü bir ke-
me savaşın, savaşında ne kadar hak-
lı olursa olsun, savaşın zihniyeti bu-
larmıştır. Ondan kalkıyormaz.

"Ne pahasına olursa olsun" ancak
ulaşmak, çok arazi bir yaklaşıma ol-
makla değil, oradan önce onun için.

Savaş, değerler sistemi net de-
şikliğe uğramış insandır. Ortasın-
dan kırılmış bir çelik küle nası ol-
kını gibi eği bu kez mümkün de-
ğil. Savaşın insan önceli emeli-
ğile, savaşın kuvvetin öylesine imkar-
dır. O, kendini çok olmaksın kar-
tırmıyor ama ömrünün geri kalanı-
nı eksik sürdürecektir. Gazi kaçım-
lar olarak sakatır.

Savaş halinde düşünmek, savaş
halinde düşünmek.

"Yok olma tehlikesi karşı kara-
ya" düşüncesi, savaşın kesin olarak
modelinde de, örgütleri için de, öyle
de, zihniyi benimledi.

Benimsemese ne olurdu?
Tarih insanları geri donan bir de-
diger ihtimali yasauna fırsat ver-
yor. Veya bu sorunun kesin olarak
nı bilindik. Ama solum insani o ki
eğer bu zihniyeti benimsemeyi ol-
sa bugün yalnu o, kendi çok olma-
lı kalmazdı, medeniyet de yok olur-
du.

Bugün sol ve. Ve solun yoluğu
arın mümkün değil.

Amma sol "ne pahasına olursa
olsun" koruduğu varlığını neler
yitirdiğinin de farkında. Bedeli yük-
sek olmuştur.

Üstelik kuzur kendinde olmadığ-
ı halde, bu yola nefisi müdahale için
buvayırdağ halde... Üstelik ahlak
böceği insanın çokluğunda olma-
kan kışp uyuklayan çok, dişle tu-
nağıyla dişinde, fedakarlığı en akl
alamla boyutlarda sergiliyor, insan
olmanın külfetini kimi zaman bir
tüne bünatırdağı halde.

Konuşa ahlak bocalarının, o
tarafı müstacillerin koltuklarına si-
ber ettiği halde.

"Sol bugün "ne pahasına olursa
olsun" varlığını kurtarmamı benli-
ğine açtığı gedikleri onarmak zo-
runda. Her ne böyle yapılmış kim-
sedon sıkılaşmam. Açıklıkla.

Varlığını hiç kimse kanı kade-
meyeceği noktada sol, zırların sonu-
yuyor, ordesim kalkıyor, çentik
çentik kilişim, mifletim, çimsemiz ve
"İşsiz kuşveti" ve "sıra melen-
rim", yeni seferi zihniyeti, yeni sa-
vası hali davarınamı, yeni alarm du-
rumuna özgü örgütlenme modelini
müze kıldıyor.

Sindiri birimci çıplaklığı ortada-
dır. Dür donanım bütün dünya or-
dan razdır, ama kabullenilmeyi, sa-
hut o kendin kabul ettirmiş. Ve sol
bugün kendin dışındakı şartlar
sonucu burupdağı arzi zapsın-
dın sırtıy sızma, esas mahiyetine
uygun olarak kendin bir üst düzey-
de yeniden inşa ediyor.

Yığınla aldanmış cıkacak şimdi.
Kendini zamanında ve mekanda ve
pratikten mütezebe bütün bu ha-
ceci, arın solum varlığını taratı taratı
yeni sızatılar gibi sure oına sızatı-
yacak solum, yöl göstermeye
sancaklar... Öten yandan sola akl
yolıyla değil, nakli yoluyla karışım ki-
mileri de üçrecek alıyordır... Ban-
la, arın solum için bir geçit.

Hayat solun bir geçitinde
pratiğine geritilmiş. Sola yönelik
bir destiri, onun dibini cıplayana,
serlip getirmeye yönelik bir kat-
kındır.

Lambrakis anısına düzenlenen

"BARİŞ 10 GÜLLÜĞÜ"

■ Gülenay Öztürkçü/Alina

Yaşamın bir ve demokrasi mü-
cadelesinde yitirmiş, Yunan-
ta'da barış mücadelesinin sem-
bolü haline gelen Grigoris Lambrakis
anısına düzenlenen 12. "Barış 10
Güllüğü" ükeden yabacı vs ne-
kiler silahları savaşta kullanılması, daha
iyi bir yaşam ana talebi etrafında 14-
23 Nisan tarihleri arasında yapıldı.
Yunanistan'daki kaç barış hareketinin
ortaklaşa düzenlediği, sendika, genç-
lik, kadın, melek örgütleri ve diğer
demokratik yığın örgütlerinin aktif
katıldığı "Barış 10 Güllüğü" dolay-
ısıyla nükleer silahların modernleşti-
rilmesine karar bir bilirdi imzaşa aç-
tı. Onbinlerce kişinin imzaladığı NATO
Genel Sekreteri ve NATO başve-
li liderlerine yönelik bu çağrı, öyle
yüz hareketinin temsilcisi tarafından
Brüksel'deki NATO karargahına tes-
tim edildi.

Dünya Barış Komitesi başta olmak
üzere çeşitli ülkelerden barış hareket-
lerinin temsilcilerinin katıldığı "Barış

10 Güllüğü" çerçevesinde düzenlenen
"Yunanistan ve Türkiye'nin silahlana-
ma hareketlerinin karşılıklı azaltılma-
sının gerçekleştirilmesi sonucuna ve
olunakları" konulu sempozyum
Yunanistan'daki DTKS Deleteri Başkan
Ömer Özgören, Tikiyile başta gazeteci-
yazar Demirtaş Ceyhan ve Ekonomik
Profesörü Yakup Kepenek katıldı.
Anısına düzenlenen Sempozyum
ve Barış Komitesi Başkanı Evgenelos
Maleras, sempozyuma açarken yap-
tığı konuşmada bu toplantının ilk ü-
le barış hareketlerinin silahlana-
ma hareketlerinin karşılıklı azaltılma-
sına sonuna sonu öneriler üzerinde to-
planması için bir bağlanışe olduğunu
vurguladı. Başlatılan tartışma Barış
Halkı Başkanı M. Peristerakis de, ki-
lık barış hareketlerinin Türkiye ve
Yunanistan halkları arasında dok-
tulağan gelişmelerinde büyük bir Gri-
goris'e dayanıyor. Silahlara dayalı
runtuluğa sahip olduğunu, böylece or-
tak toplantıların sümesi gerektiğini
belirtti. Selanik'ten İstanbul'a bir
barış yürüyüşü yapılımsı üzerinde
bulundu. Dikkli Deleteri Başkan O.

Özgören, belediye olarak uluslara-
sı barış ve kardeşlik duygularının ge-
çerleştirilmesine öncelik verdiğinden, Ta-
gılaşa bağlanan diyalogun halkları
arısında barışın cıvı cıvı olduğunu
nın gerçekleştirildiğini aktardı. Gazeci-
yazar DTKS Başkanı, halkları arasında
doktulağan zor ama zorunlu olduğunu
belirtti. Bu zorluğu gerçekleştire-
mek istediğimize, ne ki halkın karde-
sinde barışın cıvı cıvı olduğunu
nınn gerçekleştirildiğini söyledi. İlk hal-
ka birbirini sevmeyi öğreten oldu ya-
zar DTKS Başkanı, halkların bir-
bir zaman savaş istemediklerini be-
lirtti. Komünist Türkiye olarak yü-
celti, namlıdır: "Kahrolsun seşep
çatları".

Sempozyum 2 gününde bu öne-
cim ekonomik yöne taşıldı. Aina
"İşsizleşti Ekonomik Profesörü
Yannis Sarantis, uluslararası iş-
girişimci bugün barışın en değerli
iki şeyi barış olduğunu ve diğerle-
ri için hiçbir zaman olduğunu kadar
verdiği olduğunu, bu önerinin öncelikle
yaşama geçmesini karar verecek so-

rumlu organlar olan hükümet ve pa-
rlamentolarla, paralel olarak iki üke-
nin kamuoyuna, tüm partilere, to-
pam ve solum meclisleri, solum
ile halkına değil, tüm insanlığı bir
tar ettiğini belirtti. Prof. Yakup Ke-
penek, Türkiye'nin bugünkü ekono-
mik durumunda silahların harcamı-
sında indirime gidilmesini yası ne-
o öneri taşıdığı, ancak ne ya ki, ki
Türkiye'de öne sürülen açığı ar-
tar ettiğini belirtti. Askeri harekate-
leri askeri darbelerin yapıldığı, dö-
nem de büyük arızı gösterdiğini, 1971'den
sonra askeri hareketlerinin Sayıştayın
denetiminde olduğu bnağı olduğunu
söyleye-
rek, barışın ana ögesinin demokrasinin
lemeye ilerlik kazandırma olduğunu
barışın halkın bilinci ve örgütü ka-
tılım ile sağlanabileceğini vurguladı.
"Barış 10 Güllüğü" 23 Nisan gün-
ünde her vatandaşın bilere bir tane
min birinden tam 26 sene önce büyük
barış savaşçısı Grigoris Lambrakis'ın
in açığı olduğunu, tarihi Maratlon gö-
lünde Aina'ya 42 km kaç barış yürüyüş-
ü ile sona erdi.

► Grigoris Lambrakis kimdir? Yunan-
ta'da solum savaş döneminde, ger-
tilmiş sol ve demokrasi güçleri üze-
rinde ağır baskı altında olduğu dö-
nemde barış hareketinin kurulusuna ön-
cülük eden Dr.Grigoris Lambrakis
günümüzde Birleşik Demokratik
Sol Partinin meclis üyesidir. "Üzlerin
ve nükleer silahların ükmetli yu-
kemesi için barış istiyoruz" tam uydur-
tılar arasında eği haklılık ve solum
solum Dr.Grigoris Lambrakis
"kötü" dediği için o dönemde re-
jim tarafından "tehlikeli komünist"
ilan edilmiştir. 21 Nisan 1963 günü Aina-
na 42 km kaç barış yürüyüşü
gölünde Maratlon barış yürüyüşü-
suna barışın solum bir demokratik
yoluğuna günümüz önelimlerine rağmen
hiçbir şekilde müdahale etmemiş ve
aldığı darbeler sonucu Grigoris Lambrakis
yaşamını kaybetmiştir. Bugünkü
Barış Komitesi başkanı solum
solum İrinas Sarantis, Lambrakis
öleymiz üstümüz, onun planı bir ci-
nayet olduğunu, öyle emiyenler, as-
keri ve solum cesaretinden deşirün ro-
lu olduğunu kanıtlamış.

Ortega ile Paris'de birkaç saat

"ÜLKEMİZDE TÜM DÜŞÜNCELER SERBESTTİR"

Suçların anlamadıkları şey, benim halkımın geleceği konusunda sorumluluklar taşıdığıdır. Benim istediğim, kınarlara verilene göre, önemsiz bir miktar. Onlar 3 bin lejyoner, paralı asker. Benim ülkenin toplam 3.5 milyon insanı var."

■ Kenan Örtük-Paris

Sandinist devrimin 10. yılında Nikaragua gerçeğini anlatmak ve Nikaragua ile dayanışmayı yükseltmek amacıyla, Devlet Başkanı Daniel Ortega, çeşitli Avrupa ülkelerine yapsağı geziyi Paris'den başlattı.

Gecğimiz, 23 Nisan'da, Dışişleri Bakanı Miguel d'Escoto'nun da bulunduğu onbey kişilik bir heyetle Paris'e gelen Ortega, 24 Nisan Pazartesi günü, Fransız Cumhurbaşkanı, François Mitterrand ile resmi bir görüşmede bulundu.

Karşılıklıda, Ortega, yakında ABD Başkanı Bush ile görüşecek olan Mitterrand'a, Orta Amerika'daki gelişmeler üzerine bilgi verdi. Dünyanın bu bölgesinde barışın sağlanması için Fransa'nın ve AT'nin katkılarını istedi. Washington'un Honduras topraklarında beslediği Kınarlar sorununu gündeme getirdi.

Ortega, Güney Amerika ülkelerinin karşı karşıya olduğu ekonominin kızırdan çıkması için acil önlemlerin alınmasını zorunluluğunu belirttikçe, bu ülkelerdeki istikrarlı yaşamı ister istemez genelleştiremeyeceğini, sorunun çözümü için Avrupa'nın rolünü ön plana çıkartarak dayanışmasını istedi.

Fransız Komünist Partisi Genel Sekreteri Georges Marchais ile de görüşen Nikaragua Devlet Başkanı, iç ve dış zorluklara karşı savaşım yürüten halkıyla dayanışma içinde olan Fransız komünistlerine teşekkür etti.

Geczinin ilk günü, "Fransa-Güney Amerika" derneğinin öncülüğünde, on Fransız kuruluşunun öğütlediği dayanışma toplantısına konuşmacı olarak katılan Ortega, gösteriyi izleyenlere alkış olmaksızın bir gece yatırdı.

Ortega'yı dinleyenler, Paris'te büyük saloonlarında, Kısırıkine 23 Nisan pazarı aşkını sağladı. Tüklen tikken dans salonunda, Güney Amerikalıların yoğun katılımı yanında, tüm uluslardan insanları, bu arada Türklerle de kalabalık kullandı gürültüyle.

Ortega'nın salona girişinde bekledi, Sandinist marşı, alkış seli, coşkulu gösterilerin sonu gelmek bildirdi. Böylece Ortega saloonun tam ortasına yerinde kendisine hazırlanan kürsüden, üzerinde zeytin yeşili devrim komünistini informasyon, yunusak, uşuk ses tonuyla, "Sizlere, Ni-

► İspanya iç savaşına katılan yaşlı bir anarokendikalist, Ortega ile tartışıyor.

► Nikaragua Devlet Başkanı, FKP Genel Sekreteri Marchais'le dayanışmaları için teşekkür etti.

karagua içlerinin, köylülerinin, Nikaragua'yı anarokendikalistlerin, devrimci, diye sözlerini buladı. Konuşmasını, "Sandinist devrimin sadece birim değil, tüm halkın devrim olduğunu burada bir daha görüyoruz" diye sürdürdü Ortega. Devrimin onuncu yılında yapılan savaşımı başarı ve başarısızlıklar, ABD'nin iktidari askeri ve ekonomik müdahalelerini anlatırken şu noktaları altını çizdi:

1990'da yeniden seçim

"1979-1989, on yıllık Sandinist Devrim. Washington'un uluslararası hukuku çiğnemeye karşı, dünyanın dayanışması yanında bulundu. ABD'nin, Nikaragua'nın askeri tehlilesi olduğu yolundaki iddiaları sağlamıyor. Fakat, ABD geçen yüzyıldan bu yana gerek Nikaragua'yı, gerek diğer Güney Amerika ülkelerini

den çoklu bir kaç kez istila emti. Şimdi Nikaragua halkı kendi demokrasisini kuruyor. Onun devrimini tüm halklara malomluyor. Eğer dirençsizlik, halklara örnek olacaktır. ABD'nin saldırılarına karşılık altından yatan gerek budur. 1990 Şubatında yeniden seçimele gidiyoruz. Tüm partilerin katılması için seçim kanununda değişiklik yapıldı. Sonuçları eski 1894 mülafet serbest bırakıldı. Burada antidemokratik bir uygulama yapıldı. Çünkü halka danışmayış, halk onları anarokendikalistler karşı çıkardı. Nikaragua'nın, Komünist devrimin düşmanları, onlardan istikrarlı bir şekilde geri gelip yerleşmelerini istediği, onları yavaş yavaş bırakıldı. ABD ve onun bölgedeki etkileri, bir devrim ihraç etmeye çalışıyor. Devrim ihraç edilemez, anarokendikalistler ki, bu karşı devrim için de geçerlidir. Büyük pa-

NİKARAGUA'NIN KİMLİĞİ

Yüzölçümü: 120.000 Km²
Nüfus: 3.200.000
Resmî dil: İspanyolca
Din: % 90 Katolik
Tarih: 1821'de bağımsızlığını kazandı. 1979'da Sandinist devrim Sonora diktatörlüğüne son verdi. Cumhuriyet ile yönetiliyor. Gelir kaynağı: Kahve, pamuk, şeker. Kişi başına ulusal gelir: 792 \$
Askerî güç: 78-500 kişi

rasal yardımlara rağmen, sekteye düşürülmeye çalışılan kontrolör durumu bunun kanıtıdır. Cinsiyet çetesi mensubu, 3000 dolayında kontrolör Nikaragua sınır boyunca topraklarda eylemleri sürdürüyorlar. ABD'ye ulusal ve uluslararası baskıyı artırmakla, durum kötüye gidebilir. Bu bölgede ve Nikaragua halkında yapılan savaşın sonunda, ekonominin kötüye gidişinin önüne geçmenin tek yoludur. Başarı Sansiy gerekleri kabullemeye zorlanmalıdır. Biz ABD'den devrim benimsenmesini istemiyoruz. Bunun için ancak ABD'den devrim olmasın gerekir."

Benzersiz bir demokrasi

Konuşmasının sonunda, Ortega, sorular ve eleştirileri yanıtlıyacağına belirttiğinde kürsüsünü önünde auzuna bir kuyruk oluştı. Söz anları sırasında çok dayanışma duygularını dile getirdiler. Güney Amerikalılar, Komünist Yoldaş Ortega diye söz girdiler.

Yaşlı bir İspanyol, İspanya İç Savaşı'na katılan bir anarokendikalist olduğunu, Nikaragua'da anarokendikalistlerin serbest olup olmadığını öğrenmek istiyor. Başkan, "Ülkemizde tüm düşünceler serbesttir", yanıtı veriyor. Bir Fransız, "Devrimin 200. yılı kutluyoruz, fakat devlet başkanı ile halkın yıla yakın tartışığı böyle bir demokrasi alışık değilse, heyecanını hapsediyor", diyor. Nikaragua'da, Fransız'daki dayanışma duygularının dışındaki salama tünellerine katıldığını belirtiyor. Ortega, Nikaragua'yı, dünyanın dört bir yanında gelip, yok, okul, kütüphane kitapları, kahve topla vb. işlerle çalışan dayanışma tünelleri içinde Fransızların katkılarının büyük olduğunu, bu çabaların mirasından, Komünist saldırı sonuna yakını yitiren Fransız gençlerinin kimliğini sayıyor ve salın Nikaragua devrim için olan bu gençlere auzuna bir dakika yaşları durupda buluyor. Başka bir Fransız, katolik bir bayan, katoliklerin Nikaragua devrimindeki yerini soruyor. Ortega, devrim için olan bu kızlarla, peşapların kimlerini anlatıyor. "Ülkemizde bir avuç lazama, tüm halkı ölmüşler Nikaragua, Sandinist devrim son verdi. İnanan Katolikler yokkalları yanında yer aldılar, nımsan devrim ediyorlar. Kılıse dışı yememle bile, peşapları son konuşma. Onlara sorulmaları bilmesi güneşle birlikte buluyoruz, öğleninle de emekli", yanıtı veriyor. Vakit darlığı nedeniyle, Başkan son yememle isteyenlerin önemi bir belimle bu fırsatı elde edemediler. Ortega, Nikaragua bütayekleştiren bir gün sonraki soğuk programın birak, kez kendine bastırılmış soğukler, ayrılacak zamanda olduğunu belirtiyor.

Nikaragua'nın dostları, devrim komünist Ortega'yı, gene Sandinist marşı, birim bilimeyen coşku ve zeytin gösterileri, "Nikaragua devrim ile dayanışma yolları" belirttiler ile uğurluyorlardı. □

Ortega İsveç'te

SADAKA DEĞİL DAYA NIŞMA İSTİYORUZ

Daniel Ortega, Avrupa gezisinde, etkilediği bir demokratik bilinci sergiledi.

■ Gürhan Uçkan-İsveç

Nikaragua Başkanı Daniel Ortega 29-30 Nisan günlerinde de İsveç'i ziyaret etti. Önce 1200 kişi toplanan tektonik depremde Hava-yı'nda konuşan Ortega, FSLN'den "sadaka istemek için" gelmediklerini söyledi. Çeşitli Avrupa ülkelerine yaptığı geziden önce sağ karatırımlı eleştiriler aldığını bildiren Ortega, ülkesinin 10 yıldır yıkılıp yıkıldığını ve bu nedenle uluslararası dayanışmaya büyük gereksinime duyduklarını sözlerine ekledi:

"Biz, Avrupa'nın İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra aldığı yardım ve yardımlarını aynısını istiyoruz. Biz, yok-sullu altı aldında olan ülkelere yardım-ız. Ne ki gerçek olan şey, bizim yoktu yapıldığımızdır. Eğer ülkemizden dışarı çıkan zenginlikler başka-ya olacak, yalnız bugünkü borçlarımızı ödemekle kalmayacağız, ayrıca bir-çok varlıklı ülke bize borçlu durumda olacaktır."

Yeni ABD Başkanı Bush'u, "Nika-ragua'da savaşın sürmesinden yana" olarak nitelendiren Ortega, yeni yönetimin fazla bir şey beklemesini istedi. Bush'un bu konuda ödün ver-meye zorlandığı görüldüğünü övgüyle açıklarak, "Bush ABD'deki güçlü savaş karşıtı görüşleri boyanmış bir-çok kalkanı, ABD yönetiminin halka vermediği o kadar aldatıcı ve savaş suçlarına verdiği paralarıdır."

Nikaragua ekonomik olarak buna-elm içinde. Ülsal gelirün yüzde 60'ından fazla, elle toprakların ve halkın korumasına harcıyor. Kontravlan ekonomik temel kaynak-lara sahiptirler, ulusal üretim ve göde kaynaklarını büyük zararlar görmesine neden oluyor. Diğer Latin Amerika ülkelerinden ayrımı olarak, büyük bir sağlık ve eğitim programı uygulayan Nikaragua, savaş nedeniyle gelişmelerini iletmemiş. Çocuk ölüm oranları yine artmış, enflasyonun yüzde 24000'ü bulunur ve eğitim pro-gramını yavaş yavaş bırakmış bu durum sonucudur.

"Ben burada sadaka almak için ge-limiyim". diyece. Ortega, "savaşların anlaşıldığı şey, benim halkımın ge-leceği konusunda sorumluluk taşı-dığımız. Benim istediğim, Kontra-ra verilecek güce, ödemeli bir miktardır. Onlar 2 tane leyonoro, paralı asker. Benim ülkemizin nüfusu 3.5 milyon insa-nın var. Biz, savaş değil, barışa kalma-maya yatırım yapmak istiyoruz. Sağlık, eğitim programlarını yeniden başlatmaya çalışıyoruz."

Daniel Ortega, Latin Amerika'nın toplanan bu boccuna 450 milyar do-ları bulunduğuna öyleyerek, bu paramın büyük bir kısmını, zengin bir an-naklı tarafından alındığını ve onlar al-külerden kaçtıkları sonra yoktu hal-kın boyunu boz olacak kaldığını be-lirtti.

Venezuela ve El Salvador

Ortega konuşması sırasında, adın anmadan ama, hangi ülke olduğunu an-lattığı bir şekilde Venezuela'da da söz etti. Yeni başkan, sosyal demo-krat Andres Biver'in ordusu işçilerin üzerine saldırmaya kalkarsa, 500 ki-şinin öldürüleceğini, binlerce kişi-ğın yarılacağını anımsattı.

Aynı şekilde, El Salvador'daki du-ruma da şöyle değindi:

"Biz barış için daha harcarken, El Salvador'daki durum giderek daha kötüleşti. Yenden işgal ediyor cen-dakileri ve yeniden öldürüyor iş-çileri. Amaç açık. Yeni başkan Chris-tian mikamına Hadrin'da oturduğu zaman, meydan temizliğini yaptı. Dünya kamuoyu, bu konuşa gös-tediği ilgiyi artırmadı."

Erce'ni geçecek birte yolda Nika-ragua'yı 250 milyon kişi (80 milyar TL) aşırımsını sevinçle karşılayın-çadır. Halkın'ı nöbeti toplantısı Bu-ba-kan Ingar Carlson'un da katılımın-ı. dayatılmamış çok istatir bir örne-ğ-i olarak değerlendirildi. Arın toplantısı, Nikaragua'yı ilk kez ziyaret eden Ba-şkan hükümet başkan Olaf Palme'nin eşi Elisabeth Palme de Katıldı. Anma-nacağı gibi, Olaf Palme'nin Nika-ragua'yı ziyaret, İsveç seyahati ve "şu günden" on büyük tırakı gösterme-gine neden olmuştur.

Yunanistan: öğrenci seçimleri yapıldı

HEP ÜÇ GÖRÜŞ BİRİ BİRLEŞİK SOLUN

Sol gençlik, tüm tutucu politikalara karşı alternatif önerisini sunuyor: Üniversitelerde köklü bir demokratik reform için plan; eğitimi bugün içinde bulunduğumuz çıkmazdan kurtaracak, eğitim düzeyini hızlı bilimsel teknolojiye gelişimine gereklerine göre yükseltecek köklü demokratik bir reform öneriyor.

Güney Özgürçü (Atina)-13 Nisan'da yapılan öğrenci seçimlerinde Yunanistan Komünist Gençliği (KNE) ve Yunan Sol Gençliği'nin üniversite ve yüksek okullardaki örgütlenmesi PASOPüstü ve Demokratik Mücadele-Demokratik Birlik, bu yitki öğrenci seç-imlerine Birleşik Sol adı altında ka-tılarak, üniversitelerde yüzde 30,6, yüksek okullarda yüzde 31,4 oylar aldı. PASOP (PASOK Gençliği) yüzde 15,2 üniversitelerde, yüzde 24 yüksek oku-larda oy alırken, DAP (Yeni Demok-rasi Gençliği) oylarında artış sağlarsa-rak, yüzde 40,4 ve yüksek okullarda yüzde 35,5 oylar aldı.

Yeni Demokrasi ve PASOK gençli-ği öğrenci seçimlerinde eğitim sorun-larını değil, önümüzdeki genel seçim-leri ön plana çıkararak, bu seçimleri genel seçiminin ön izareti olarak gös-termeye çalıştı.

Panoplistik, Cumanada sonraki dönemde on yıl boyunca öğrenci seç-imlerinde birinci sırada yer alıyordu. Buna karşın genel PASOK, gerekçeli Yeni Demokrasi Partisi, genel seçim-leri öncesindeki öğrenci seçimlerini sonuçların genel seçimlerde alacak-ları oylarının bir on izareti olarak gös-termeye çalışmışlar, her seferinde de başarısızlıklarını ters çıkarmış. Elbette ki, öğrenci seçimleri poli-tikacılar için, Ancak bugünkü örne-ğinki seçimlerinde verdiği tek ciddi me-saj, eğitim alanında PASOK hükümeti politikalarını açıkça mahkum etmiştir. Buizin 18-21 yaşları arasın-daki birçok genç, sağ hükümetin tam-ması, öğrenciler bugünkü üniversite-lerde yaşamıyor; öğrenmek, öğrendik-leri işi hayatına anıtlıklardan yararlan-mış bir biçimde uygulamak istiyorlar. Ama bazı okullarda asfieriye işçi-ye-yolar, buralardaki öğrenim işleri, bu-nyan okullarda da modern eğitim işi tek-nik alı yapıyor. Meslek güvencesi ve iş perspektifi önlerinde ol-

Sol gençlik, Yunanistan Ulusal Öğrenci Konseyi'nin altı kalımsızlık sorumluluğuna da değerdirdi.

matması özellikle bu sınıf öğrenci-le-rine eylem tek endiyi kaynağ olu-yor. Öğrenmek ve yaratıcı çalışmak ist-iyor bu öğrenciler tüm bu sorun-lara sorunluları olarak "sosyalist" po-litikaya sahip bir hükümetin, sözde sol, pratikte sağ bir hükümetin poli-tikasının sorumlu olduğunu işi bilyor.

Öğrenci seçimlerinde sağın güç-leşmesinin nedeni de bu olma gerek-tir. Tüm bunlara karşın, solun çekim-gi, etkisi azalmıyor. Sol, yine de üniversite ve yüksek okullarda büyük bir güç olma-yı, tutucu politikalarla karşı sonu-çları olarak bilmekte edilebilecek tek güç olma-yı devan ed-iyor. Çöküş sol gençlik, tüm tutucu politikalarla karşı alternatif önerisini sunuyor: Üniversitelerde köklü bir de-mokratik reform için plan; eğitimi bu-gün içinde bulunduğumuz çıkmazdan kurtaracak, eğitim düzeyini hızlı bilimsel teknolojiye gelişimine gereklerine göre yükseltecek köklü demokratik bir re-form öneriyor.

Sol gençlik, öğrencilerin günlük so-runlarını üzerinde ne kadar faaliyet yük-satdiklerini, öğrenci derneklerini, Yunanistan Ulusal Öğrenci Konseyi'nin, hareketin kalımsızına ne kadar sorumluluk taşıdığını bugünden de-ğerdirdiğini, solun gücünü yeterin-ce değerdirdiğini konuşma olu-yor.

Panoplistik seçim sonuçlarına il-gili yaptığı açıklamada, "Birleşik sol hareketin yaratması, öğrenci hareke-tini yeni, dinamik bir hata işi erte-lemesinden güdümlenmiştir. Bu hat, mevcut koşullar ve sorunlar aç-sak, merkez öğrenciler ve hal-kın büyük sorunları için birleşik mü-cadeleyi kolayca bir hatır", diyor.

Demokratik Mücadele-Demokratik Birlik açıklamasında, söz ve işleri gösteren "halk" yolunu seçtiği vurgu-lanarak, birlikte eylemin yarınan öğ-re-timi ve öğrencilerin günlük yaşamı için yeni perspektifler, yeni olana-klar olabileceğini altı çiziliyor.□

Ortega İngiltere'de

"TEK ORTAK YANIMIZ İKİMİZİN DE YEŞİL GİYİNMEYİDİ"

■ Cahit Bayraktar-Londra

Başbakan Thatcher'la görüşmesini Ye-sildaki süzde değerdirdi, Ortega.

Ne var ki, görüşmenin içeriğinin olumsuz olu-yu çok fazla değerdirdi-yimiyordu Ortega'yı. Manşarda'daki Sandvits hükümeti her ne pahasına

olursa olsun devrimden başka bir şey düşünmeyen ABD yönetiminin Avrupa'daki en sadık dostu Thatcher'la görüşme, yaklaşım olumsuz bile-nemiydi. Bu ziyaret bir yanıyla AT'nin Nika-ragua'yı yitmiş olma-lı fa-turuna bir faaliyetin karşı çıkması-ğın göstergesi, diğer yanıyla ABD ile ilişkilerinin yumurtlamasına İngil-i-ze'nin karada bulunmasını sağlaya-cek-ti.

Nitekim, bütün gözlemler, Ortega'nın Avrupa ziyaretini, ABD'nin Nika-ragua'yı uluslararası planda yitir-miş politikasına önemli bir darbe in-dirdiğini birleştirir.

Ortega'nın Glasgow'da 1 Mayıs yü-rüşüne katılması, Glasgow'da ve Londra'da halkın açık konferanslar verme-i de Nika-ragua hükümetinin kamuoyu gözünde olumlu imajını pekiştiriyor.□

